

Informacja na temat zasad gwarantowania depozytów w systemie filipińskim

1. Informacje ogólne

Instytucją gwarantującą depozyty na Filipinach jest Filipińska Korporacja Ubezpieczeń Depozytów (ang. *Philippine Deposit Insurance Corporation* - PDIC). Korporacja powstała w 1963 r. na mocy odrębnej ustawy i była pierwszym w Azji Wschodniej systemem gwarantowania depozytów. Podstawowym celem PDIC jest ochrona deponentów oraz wspieranie stabilności systemu finansowego poprzez wypłatę środków gwarantowanych w przypadku spełnienia warunków gwarancji, zarządzanie likwidowaną instytucją oraz sprawowanie, wspólnie z innymi podmiotami sieci bezpieczeństwa finansowego, funkcji kontrolno-nadzorczej nad bankami.

Uzasadnieniem decyzji o utworzeniu systemu gwarantowania depozytów na Filipinach była niestabilność sektora bankowego i rosnąca liczba bankructw niewielkich banków. W początkowej fazie działalności kapitał Funduszu Gwarantowania Depozytów wynosił 5 mln filipińskich peso (PHP) (ówczesna równowartość ok. 1.3 mln USD), limit gwarancyjny obejmował depozyty do 10 tys. PHP (ówczesna równowartość ok. 2.5 tys. USD)¹, a obecność banków w systemie gwarantowania depozytów była dobrowolna. W 1969 r. zmieniono status uczestnictwa instytucji objętych systemem gwarantowania z dobrowolnego na obowiązkowy.

Zgodnie z treścią zapisów ustawowych, Korporacja jest instytucją prawnie odpowiedzialną za wypłatę środków gwarantowanych deponentom banku należącego do systemem gwarantowania depozytów, wobec którego Rada Monetarna Banku Centralnego podjęła decyzję o likwidacji. Oprócz wypłaty środków gwarantowanych, PDIC może pełnić funkcję

---

¹ Szacunki na podst. średniorocznych kursów Banku Centralnego Filipin; źródło: <http://www.bsp.gov.ph>

likwidatora banku, mając do dyspozycji takie narzędzia uporządkowanej likwidacji jak sprzedaż instytucji bankowej (Purchase & Assumption – P&A) oraz rekapitalizacja/działalność pomocowa (Open Bank Assistance - OBA). Dodatkowo, PDIC posiada kompetencje kontrolno-nadzorcze względem instytucji członkowskich systemu gwarantowania depozytów.

PDIC jest niezależną finansowo i administracyjnie agencją rządową, która podlega Ministrowi Finansów, której ustawa przyznaje osobowość prawną. Korporacja zatrudnia ponad 1100 pracowników (w tym połowa z nich pracuje na umowy – zlecenia).

Członkami systemu gwarantowania depozytów są: krajowe banki komercyjne, banki depozytowo-kredytowe, kasy oszczędnościowe, banki hipoteczne, banki spółdzielcze (w tym niewielkie banki funkcjonujące na obszarach wiejskich) oraz oddziały banków zagranicznych funkcjonujących na terytorium Filipin.

Filipińska Korporacja Ubezpieczeń Depozytów jest jednym z założycieli Międzynarodowego Stowarzyszenia Gwarantów Depozytów IADI.

2. Organy decyzyjne

Nadrzędnym organem decyzyjnym PDIC jest Rada Dyrektorów, która składa się z pięciu członków, w tym trzech osób mianowanych z urzędu: Ministra Finansów, Prezesa Banku Centralnego Filipin i Prezesa PDIC. Ponadto, w skład rady wchodzi dwóch przedstawicieli sektora prywatnego. Minister Finansów pełni każdorazowo funkcję Przewodniczącego Rady, zaś jego zastępcą jest Prezes PDIC. Prezesa Korporacji powołuje Prezydent Filipin na 6-letnią kadencję. Członkami rady mogą być wyłącznie osoby posiadające wysokie kwalifikacje i wiedzę z zakresu ekonomii, bankowości i finansów, prawa, zarządzania, administracji i/lub ubezpieczeń. Minister Finansów oraz Prezes Banku Centralnego mają prawo do wyznaczenia swoich zastępców uczestniczących w posiedzeniach Rady. Podejmowanie decyzji w Radzie wymaga zgody co najmniej trzech członków.

Do najistotniejszych kompetencji Rady Dyrektorów należy: (i) przyjmowanie zasad i procedur niezbędnych do wykonywania powierzonych obowiązków; (ii) nadzór nad zarządzaniem i działalnością Korporacji; (iii) przyjmowanie rocznego budżetu oraz aprobowanie wydatków

niezbędnych do zapewnienia skutecznego administrowania i efektywnej działalności Korporacji; (iv) ustalanie sposobu ustalania poziomu i wysokości składek ubezpieczeniowych, które posłużyć mają tworzeniu adekwatnych funduszy.

Dodatkowo, przy Radzie Dyrektorów działają trzy ciała doradcze: Komitet Zarządzający, Komitet Zarządzania Ryzykiem oraz Komitet Audytu, które wspomagają jej pracę.

Za bieżące funkcjonowanie PDIC odpowiada sześciuosobowy Zarząd, którego pracami kieruje Prezes Korporacji. Do podstawowych kompetencji Prezesa PDIC należy rekomendowanie Radzie wprowadzenie nowych regulacji lub procedur, które pozwolą PDIC sprawniej realizować jej misję. Prezes odpowiada za wprowadzanie w życie postanowień Rady, jak i bieżący nadzór nad funkcjonowaniem Korporacji. Reprezentuje ją również na zewnątrz w zakresie dokonywanych czynności prawnych i, w porozumieniu z Radą, w kontaktach PDIC z innymi instytucjami. Od maja 2011 r. Prezesem Korporacji jest Valentin A. Araneta.

3. Zakres gwarancji depozytów

Limit gwarancyjny na Filipinach wynosi obecnie 500.000 PHP (równowartość ok. 9,4 tys. EUR). Ostatnia zmiana wysokości limitu miała miejsce w 2009 r., kiedy uległ on podwojeniu z poziomu 250.000 PHP.

Gwarancje PDIC dotyczą depozytów denominowanych w walucie lokalnej i w walutach zagranicznych. Gwarancje te obejmują depozyty na żądanie lub terminowe, deponowane na rachunkach indywidualnych (prowadzonych przez osoby fizyczne lub prawne), wspólnych) oraz powierniczych (tj. takich, których beneficjentem jest powiernik, który otrzymuje środki zdeponowane na rachunku przez powierzającego po wykonaniu określonych czynności prawnych, zawartych w odrębnej umowie). W przypadku kont wspólnych obowiązuje generalna zasada, że suma gwarancji dzielona jest między współposiadaczy rachunku w równych częściach.

Gwarancje PDIC, z mocy ustawy, nie obejmują strukturyzowanych produktów inwestycyjnych, a także obligacji i papierów komercyjnych. Ochroną nie są również objęte środki pochodzące z nielegalnej działalności.

Rada Dyrektorów może podjąć decyzję o tymczasowym przyjęciu odmiennych zasad gwarantowania depozytów, w tym o zmianie limitu gwarancyjnego, w przypadku, gdy występuje zagrożenie dla stabilności sektora bankowego. Przeprowadzenie takich zmian wymaga aprobaty Prezydenta Filipin.

Na koniec 2011 r. całkowita wartość depozytów filipińskiego systemu bankowego wynosiła ok. 5.400 mld PHP (równowartość ok. 100 mld EUR) zgromadzonych na blisko 44 mln rachunków. Około 28,6% tej kwoty (1.528 mld PHP) gwarantuje PDIC.

4. Zasady wypłaty środków gwarantowanych

Gwarancje depozytów objętych systemem gwarantowania PDIC stają się wymagalne w momencie podjęcia przez Radę Monetarną Banku Centralnego decyzji o zawieszeniu działalności danego banku zgodnie z postanowieniami art. 30 ustawy nr 7653 o banku centralnym. Korporacja zobowiązana jest do zawiadomienia opinii publicznej o zawieszeniu działalności danego banku. Odbywa się to poprzez umieszczenie ogłoszenia w prasie o zasięgu lokalnym lub regionalnym albo w innych środkach masowego przekazu dostępnych dla lokalnej społeczności zamieszkującej terytorium, na którym funkcjonował zawieszony bank, wskazując czas, miejsce i formę wypłaty sum gwarantowanych. Ogłoszenie powinno ukazywać się raz w tygodniu przez okres co najmniej trzech kolejnych tygodni od momentu decyzji o zawieszeniu działalności danego banku.

Odsetki naliczane są wyłącznie do dnia zawieszenia działalności banku, także w przypadku depozytów terminowych, których data zapadalności upływa po tym terminie. Decyzja Rady Monetarnej dotycząca zawieszenia działalności danego banku jest jednoznaczna z wszczęciem przez PDIC procedury wypłaty środków gwarantowanych. Wypłata sum gwarantowanych powinna się odbyć w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od momentu zgłoszenia roszczenia przez deponenta. W przypadku niedotrzymania tego terminu spowodowanym jawnym zaniedbaniem lub działaniem w złej wierze, pracownicy PDIC mogą podlegać karze pozbawienia wolności. Deponenci mogą ubiegać się o zwrot sum gwarantowanych w ciągu 24 miesięcy od daty zawieszenia działalności banku. Wszelkie roszczenia wobec Korporacji, przedłożone przez deponentów po tym czasie, wygasają. Są

one traktowane jako wierzytelności wobec masy majątkowej likwidowanej instytucji i mogą być wypłacane zależnie od postępów procesu likwidacji.

Wypłata sum gwarantowanych do wysokości limitu gwarancyjnego odbywa się po przedstawieniu przez deponenta (osobiście lub drogą listowną) wiarygodnego dowodu posiadania depozytu. Procedura ta nie obowiązuje niewielkich depozytów poniżej 10 tys. PHP, których wypłata następuje na podstawie danych pozyskanych z banku. Wypłata jest pomniejszana o ewentualne zobowiązania deponenta wobec banku, co oznacza, że PDIC dokonuje kompensaty należności ze zobowiązaniami deponenta wobec banku. Płatność następuje w gotówce lub za pomocą transferu bankowego na wskazany rachunek deponenta w innym banku, natomiast w przypadku wypłaty niewielkich środków z tytułu gwarantowania depozytów płatność odbywa się za pomocą przekazów pocztowych. Koszty wypłaty środków gwarantowanych ponoszone są przez PDIC. Nadwyżka przekraczająca limit gwarancyjny może zostać zwrócona deponentom, na ich wniosek, w całości lub w części z majątku pozostałego po likwidacji instytucji, po wcześniejszym uregulowaniu innych zobowiązań likwidowanej instytucji, zgodnie z ukonstytuowaną prawnie hierarchią zaspokajania roszczeń wierzycieli. W przypadkach spornych rozstrzygnięcia dokonuje sąd.

Od chwili powołania do końca 2011 r. PDIC wypłaciło zagregowaną kwotę środków gwarantowanych w wysokości ok. 51,3 mld PHP, zdeponowaną na 2,1 mln rachunków. W tym czasie PDIC kontrolowało i przeprowadziło zamknięcie i likwidację 577 banków. W przeważającej mierze były to niewielkie banki operujące na terenach wiejskich. Na uwagę zasługują ostatnie doświadczenia PDIC z procesu likwidacji, w 2011 r., dwóch dużych banków komercyjnych posiadających w sumie ponad osiemdziesiąt placówek: *Savings and Mortgage Bank (Banco Filipino)* oraz *LBC Development Bank* i przeprowadzenie w związku z tymi likwidacjami wypłat środków gwarantowanych dla ponad 200 tys. deponentów w wysokości ok. 11 mld PHP.

5. Źródła finansowania i zasoby finansowe PDIC

System gwarantowania depozytów na Filipinach jest systemem finansowanym przez instytucje członkowskie na zasadzie *ex ante*. Instytucje członkowskie są zobowiązane do wnoszenia stałej opłaty rocznej. Wysokość opłaty rocznej ustalana jest przez Radę

Dyrektorów PDIC. Obecnie wynosi ona 0,2% całkowitej zagregowanej sumy depozytów kwalifikujących się do systemu gwarantowania. Kwota ta nie może być mniejsza niż 5 tys. PHP. Składki instytucji członkowskich przekazywane są na rzecz Korporacji w dwóch ratach w ciągu roku. W I półroczu podstawą obliczenia składki średnia sumy depozytów na koniec marca i czerwca, w II półroczu - średnia sumy depozytów na koniec września i grudnia.

Składki powiększają Fundusz Gwarantowania Depozytów, którym zarządza PDIC. Według stanu na koniec 2011 r. Fundusz Gwarantowania Depozytów wynosił 76,6 mld PHP (równowartości ok. 1,4 mld EUR). W skład funduszu wchodzi: (i) fundusz stały - wniesiony przez państwo, (ii) fundusz na pokrycie ewentualnych strat – tworzony z opłat wnoszonych przez banki, oraz (iii) fundusz zysków.

Wartość Funduszu pokrywa **5,01% sumy depozytów objętych gwarancjami**. Wysokość aktywów Funduszu w ujęciu nominalnym była zbieżna z jego wartością docelową, ustanowioną kwotowo przez Radę Dyrektorów PDIC na rok 2011.

6. Inna działalność PDIC

Działalność PDIC wykracza poza model instytucji gwarantowania depozytów typu pay-box. Poza wypłatą środków gwarantowanych, Korporacja odpowiada również za prowadzenie procesu likwidacji banków z możliwością wykorzystania dwóch narzędzi uporządkowanej likwidacji (P&A i OBA), sprawuje funkcję kontrolno-nadzorczą, a także prowadzi działalność edukacyjno-informacyjną.

Proces likwidacji banku rozpoczyna się w momencie podjęcia przez Radę Monetarną Banku Centralnego Filipin decyzji o zawieszeniu działalności przez bank i przejścia jego pod zarząd PDIC. Korporacja staje się wówczas odpowiedzialna za zarządzanie aktywami banku. Po wejściu w rolę zarządcy, PDIC sprawdza i weryfikuje dokumentację w celu jak najszybszego stworzenia listy istniejących zobowiązań banku. Korporacja ocenia zasadność podjęcia działań zmierzających do przywrócenia zdolności dalszego funkcjonowania banku, którego działalność została zawieszona. PDIC gromadzi i weryfikuje jego plany naprawcze i jeśli uzna, że działania Korporacji nie przyniosą zamierzonego skutku, Rada Monetarna podejmuje decyzję o ostatecznej likwidacji banku.

Przejęty majątek upadłej instytucji jest stopniowo upłynniany przez PDIC w drodze publicznych aukcji i negocjowanej sprzedaży, a uzyskane w ten sposób środki służą zaspokajaniu istniejących roszczeń wierzycieli.

Funkcja kontrolno-nadzorcza PDIC wiąże się z oceną kondycji banków w kontekście realizowanej przez PDIC podstawowej funkcji dotyczącej ochrony deponentów. Korporacja została ustawowo uprawniona do wydawania wiążących zaleceń w zakresie bezpiecznych praktyk bankowych.

Wszystkie instytucje członkowskie zobowiązane są do przedkładania raportów nt. swojej kondycji finansowej, a w wypadku zaistnienia jakichkolwiek niejasności, PDIC może skontrolować każdą instytucję członkowską. PDIC prowadzi również działania informacyjno-edukacyjne, które służą ułatwieniu zgłaszania roszczeń do Korporacji z tytułu gwarantowanych depozytów. Jedną z form kontaktu z klientami banków są tzw. Fora Deponentów, które w szczególności organizowane są dla klientów likwidowanych banków. W trakcie takich inicjatyw pracownicy PDIC wyjaśniają zainteresowanym procedury wypłacania gwarancji. Fora odbywają się na terenie całego kraju, zależnie od zaistniałej sytuacji.

7. Dane kontaktowe

Philippine Deposit Insurance Corporation
4th - 10th Floor SSS Bldg., 6782 Ayala Ave. corner V.A. Rufino St.
Makati City 1226 Philippines
Tel.: +63 2 841-4000
Infolinia: 1-800-1-888-4342
Strona internetowa: www.pdic.gov.ph
e-mail: info@pdic.gov.ph

8. Syntetyczne porównanie cech polskiego i filipińskiego systemu gwarantowania depozytów

	Polski system gwarantowania depozytów	Filipiński system gwarantowania depozytów
Realizowane funkcje	Gwarantowanie depozytów oraz działalność pomocowa	Gwarantowanie depozytów, proces likwidacji banków
Limity gwarancyjne	100.000 EUR	500.000 PHP (ok. 9.400 EUR)
Maksymalna wypłata	100.000 EUR	500.000 PHP (ok. 9.400 EUR)
Kompensacja z zobowiązaniami	NIE	TAK
Wyłączenia spod gwarancji		
Instytucje finansowe wskazane w art. 4 (5) Dyrektywy 2006/48/WE	TAK	N/A
Firmy ubezpieczeniowe	TAK	TAK
Rząd i administracja centralna	TAK	NIE
Władze samorządowe	NIE	NIE
Banki	TAK	TAK
Fundusze inwestycyjne	TAK	TAK
Fundusze emerytalne	TAK	TAK
Kadra zarządzająca	TAK	TAK
Akcjonariusze banku	TAK	TAK
Bliscy osób odpowiedzialnych	NIE	NIE
Inne przedsiębiorstwa w tej samej grupie	NIE	NIE
Podmioty nieuprawnione do sporządzania uproszczonych sprawozdań finansowych	NIE	NIE
Depozyty nieimienne	TAK	TAK
Depozyty przyjmowane na indywidualnych warunkach, które przyczyniły się do upadłości banku	NIE	N/A
Dłużne papiery wartościowe emitowane przez bank	TAK*	TAK
Depozyty w walutach obcych	NIE	NIE
Depozyty związane z praniem pieniędzy	TAK	TAK

*/ gwarancjami objęte są bankowe papiery wartościowe emitowane na podstawie prawa bankowego

Podstawowe różnice między działającym w Polsce Bankowym Funduszem Gwarancyjnym, a Filipińską Korporacją Ubezpieczeń Depozytów są następujące:

1. Funkcje systemu filipińskiego obejmują zadania związane z przeprowadzeniem procesu uporządkowanej likwidacji banków; do realizacji tej funkcji PDIC dysponuje takimi narzędziami jak: P&A oraz OBA;
2. Limit gwarancyjny na Filipinach jest ok. jedenastokrotnie niższy od limitu gwarancyjnego obowiązującego w Polsce i pozostałych krajach Unii Europejskiej;
3. Na Filipinach stosowana jest zasada kompensacji sumy depozytów z sumą zobowiązań deponenta wobec danej instytucji;
4. Wypłata środków dokonywana jest po przedstawieniu przez deponenta (osobiście lub drogą listowną) wiarygodnego dowodu posiadania depozytu; wyjątek stanowią niewielkie depozyty poniżej 10 tys. PHP (niepełna 200 EUR), których wypłata następuje na podstawie danych pozyskanych z banku;
5. W systemie filipińskim obowiązuje sześciomiesięczny okres wypłaty środków gwarantowanych (w Polsce 20 dni roboczych), przy czym deponenci mogą ubiegać się o zwrot sum gwarantowanych jedynie w ciągu dwóch lat od daty zawieszenia działalności instytucji finansowej (w Polsce w ciągu pięciu lat).

Opracowali: Wojciech Deptuła i Oktawiusz Szubart

Akceptował: Romuald Szymczak